

Мере у циљу смањења потрошње електричне и топлотне енергије за зиму 2022/2023.

Мере се предузимају у циљу смањења потрошње електричне и топлотне енергије у државним и јавним установама, као и у домаћинствима и предузећима са циљем уштеде електричне енергије за предстојећу зиму. Због насталих ситуација у вези са енормним поскупљењем електричне енергије на регионалним тржиштима и недостатком сопствене производње електричне енергије, неопходно је да се мере примене што пре и то у периоду од 1. септембра 2022. до 31. марта 2023. године.

1. Јавно осветљење - Дужности за руководиоце општина и градова:

- Препоручује се локалним самоуправама да приступе свођењу јавне расвете постављене на улицама, трговима и другим објектима на минимални безбедносно оправдан ниво (смањење за 33%).
- Ограничење рада декоративне расвете на фасадама свих јавних објеката и споменика културе, билборда и светлећих реклама и новогодишњег осветљења на највише 4 сата дневно.
- Ограничити рад рефлектора на спортским приредбама на минимум потреба са тенденцијом одигравања током дневне светлости.
- Хитан прелазак на ЛЕД расвету.

2. Дужности за руководиоце у органима државне управе, државним предузећима, јавним установама и привреду су да се смањи потрошња електричне и топлотне енергије за 15%, у односу на исти период 2021/2022, и то следеће мере :

- Од својих запослених одредити лица која ће се старати о смањењу потрошње енергије, у складу са доле наведеним препорукама, применом учесталих контрола током радног времена, а посебно по истеку радног времена, са циљем смањење потрошње за 15% у односу на исти месец прошле године.
- гашење осветљења након радног времена у просторијама у којима нико не борави.
- објекти/просторије који се загревају/догревају могу у просторијама имати температуру од највише 20 степени С, са изузетком болница.
- Замена старих живиних светиљки новим лед светиљкама у јавном осветљењу и у зградама које користи јавни сектор.
- Заменити старе прозоре у радним просторијама новим ПВЦ прозорима ради смањења промаје, инсталирати интелигентне системе за управљање потрошњом енергије.
- Уложити у побољшање енергетске ефикасности у смислу промене енергетски ефикасних прозора, побољшања изолације, побољшања енергетске ефикасности система грејања и хлађења,
- Постављање соларних панела и соларних колектора на кровове

- Прећи са грејања на електричну енергију на други вид грејања, а уколико није могуће, где је спроводљиво треба прећи на грејање путем топлотне пумпе односно на инверторске сплит системе.

3. Дужности за запослене у органима државне управе, државним предузећима и јавним установама

- не коришћење осветљења у унутрашњим просторијама и канцеларијама у јавним зградама у периоду када има довољно дневне светлости, не постављати тамне завесе и предмете који заклањају природну светлост од прозора, дању не спуштати ролетне, радне столове поставити тако да користе могу да користе природну светлост, искључивање осветљења када у просторији нико не борави.
- Коришћење степеница уместо лифта
- штампање само оних докумената који су потребни и онолико копија колико је потребно и по завршетку рада искључити све рачунаре, штампаче и друге уређаје.

4. Дужности за руководиоце у државним предузећима и јавним установама

- Обавезни су да спроведе све горе наведене мере
- Препоручује се да ЈП ЕПС, ЈП ЕМС, ЈП ОДС, Србија гас и ЈП Транспортгас сачини посебан план уштеда сопствене потрошње електричне енергије и да га спроведе.
- Препоручује се ЕПСу, ЕМСу и ОДСу да направе планове и спроведу следеће мере: (Снижење губитака дистрибутивне и преносне мреже, Уградња батеријских кондензатора за компензацију реактивне електричне енергије, Замена дотрајалих водова, Замена дотрајалих пумпи за воду са ефикасним пумпама).
- Препоручује се ЈП „Путеви Србије“ као и локалним јавним предузећима за путеве да приступе свођењу расвете постављене на државним путевима на минималну безбедну количину осветљења на улицама, трговима и другим објектима у земљу који обухватају државне путеве.
- Препоручује за ЈП „Аеродроми Србије“ да се смањи расвета на минималну безбедну количину осветљења на пистама
- Препоручује за ЈП „Железницама Србије“ и ГСПу да доставе планове снижавања потрошње.
- Препоручује за ЈП „Скијалишта Србије“ да жичаре на скијалиштима и друге жичаре не морају да раде уколико не постоји адекватан број корисника.
- Препоручује се да ЈП ЕПС, заједно са великим потрошачима, приступи прилагођавању планова потрошње и производње.
- Препоручује се да ЈП ЕПС учини оптимизацију почетка рада ТЕ-ТО (могућност супституције природног гаса другим енергентима, пребацавање из вршног у нормални режим рада када је економски оправдано).
- Препоручује се ЈП ЕПС да изврши додатно истраживање тржишта и примену других модела за набавку електричне енергије и угља.

- Препоручује се топланама да размотре оптимизацију датума почетка грејне сезоне.
- Препоручује се топланама да размотре активирање когенеративних постројења за производњу електричне енергије.
- Да ЈП ОДС и ЈП ЕПС олакшају процедуре за прикључење прозумера у електроенергетску мрежу.